

Melleruds kommun
kommunen@mellerud.se

Beslut efter uppföljning för grundskola

efter tillsyn i Rådaskolan
i Melleruds kommun

Uppföljning av tillsyn i Rådaskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Melleruds kommun under våren 2015 och fattade den 2 juli 2015 ett beslut efter tillsyn av Rådaskolan. Efter uppföljning av de brister som kom fram i tillsynen fattade Skolinspektionen ett nytt beslut den 21 juni 2016 och har nu gjort ytterligare en uppföljning av de brister som kvarstod. Detta beslut bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Melleruds kommun lämnade den 25 oktober 2016 samt det som kom fram vid ett uppföljningsbesök vid skolan den 22 november 2016.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brist ännu ej tillfullo åtgärdad. Skolinspektionen konstaterar att Melleruds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande vid vite	2017-04-21

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Brist avhjälp
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa den brist som kvarstår.

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälp.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Melleruds kommun att vid vite av 500 000 kr senast den 21 april 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa den påtalade bristen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Melleruds kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma t.ex. i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och/eller dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser.

Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Melleruds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen:

- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen beslutade den 2 juli 2015 att förelägga huvudmannen för Rådaskolan att, senast den 30 oktober 2015, vidta åtgärder för att avhjälpa brister i skolans arbete med särskilt stöd. Vid tillsynen konstaterade Skolinspektionen att skolan inte hade ett fungerande arbete för att uppmärksamma, anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd.

Den 21 juni 2016 beslutade Skolinspektionen vid uppföljning att på nytt förelägga huvudmannen för Rådaskolan att vidta åtgärder för att avhjälpa brister i arbetet med särskilt stöd – denna gång senast den 28 oktober 2016. Beslutet byggde på en redovisning av vidtagna åtgärder som Melleruds kommun lämnade den 30 september 2015 och det som kom fram vid

uppföljningsbesök i skolan den 9 februari och den 10 mars 2016. I uppföljningen konstaterade Skolinspektionen att det fortfarande fanns brister i Rådaskolans arbete med särskilt stöd. Av dokumentstudier och intervjuer framgick bland annat att det fanns elever med stora problem att nå kunskapskraven och att skolan trots detta inte utrett elevernas eventuella behov av särskilt stöd.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Den 25 oktober 2016 redovisade Melleruds kommun de åtgärder som vidtagits för att avhjälpa de brister som Skolinspektionen påtalat i sitt föreläggande den 21 juni 2016. Enligt redovisningen har rektorn vid Rådaskolan utvecklat nya rutiner för elevhälsan som gäller från starten av höstterminen 2016. Om en elev riskerar att inte nå kunskapskraven ska läraren först försöka tillgodose elevens behov genom extra anpassningar. Om stödet inte är tillräckligt ansvarar rektor för att "en utredning av elevens behov av särskilt stöd genomförs omgående (max två veckor)". Beslut och åtgärder kring elever ska också dokumenteras och föras in i elevakter.

Enligt redovisningen har rektorn, under skolans uppstarts dagar i augusti 2016, särskilt förankrat den nya beskrivningen av arbetsgången hos personalen. Under uppstartsdagarna arbetade pedagogerna på Rådaskolan med rutinerna kring extra anpassningar och särskilt stöd. Arbetet med särskilt stöd har, enligt redovisningen, följts upp under pedagogiska konferenser och skulle följas upp ytterligare under vecka 44.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

För att komplettera huvudmannens skriftliga redovisning gjorde Skolinspektionen ett besök i skolan den 22 november 2016. Vid besöket genomfördes intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektor samt dokumentstudier av betygskataloger och elevakter.

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskataloger för årskurserna 7 och 8 gällande vårterminen 2016. De visar att 37 av 104 elever i årskurs 7 fick betyget F i minst ett ämne. Samma termin var det 23 av eleverna i årskurs 7 som fick betyget F i minst tre ämnen. I årskurs 8 fick 44 av 92 elever betyget F i minst ett ämne. I samma årskurs fick 19 av eleverna betyget F i minst tre ämnen. En jämförelse med betygskataloger från höstterminen 2015 visar att sammanlagt 58 elever i nuvarande årskurser 8 och 9 har fått betyget F minst två terminer i följd i samma ämne.

Vid intervju med rektor framkommer bland annat följande. Rektorn har gett lärarna riktlinjen att anmäla till elevhälsan när en elev inte utvecklas mot att nå kunskapskraven trots extra anpassningar i undervisningen. En sådan signal ska

enligt rektorn komma tidigt. Alla de signaler som har kommit till elevhälsan om elever som riskerar att inte nå kunskapskraven har enligt rektorn resulterat i åtgärdsprogram. Vid skolan finns ungefär 20 elever som har åtgärdsprogram. Rektorn har inte fattat några beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Det är endast de elever som har åtgärdsprogram som har varit föremål för en utredning av eventuella behov av särskilt stöd.

Det händer dock, enligt rektorn, att elever får betyget F eller streck i ett ämne utan att det har gått en signal till elevhälsan om att eleven kan vara i behov av särskilt stöd, och det finns elever som har fått betyget F minst två terminer i följd i samma ämne utan att det har skett en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn berättar också att skolan har arbetat på individnivå främst med de elever som har störst stödbehov. I övrigt har mycket av arbetet handlat om att ge stöd på gruppnivå. Att det finns många elever med stora stödbehov har enligt rektorn lett till att elever med mindre stödbehov inte alltid har blivit uppmärksammade i elevhälsoarbetet, och att det stöd som ges på gruppnivå inte alltid har räckt till för att ge dem det stöd de behöver.

I intervju med personal från elevhälsan tar Skolinspektionen upp några exempel på elever som, gällande minst ett ämne, har fått betyget F minst två terminer i följd. Det framkommer att det för flera av eleverna inte har kommit någon signal från lärare om att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. För flera av eleverna saknas också en utredning av stödbehovet. Det gäller både elever som elevhälsan har fått signal om från lärare och elever som elevhälsan inte har fått någon signal om. Några av de elever som inte har någon utredning av stödbehovet har haft en negativ utveckling från höstterminen 2015 till vårterminen 2016 och nådde vid det senare betygstillfället kunskapskraven i färre ämnen än tidigare. Personalen från elevhälsan berättar att arbetet har haltat, bland annat på grund av personalomsättning, och att det har fått vissa konsekvenser. Elevhälsans personal har inte hunnit med att göra kartläggningar av behoven hos alla elever som eventuellt behöver särskilt stöd, och arbetet med att dokumentera har kommit efter.

Den 16 december 2016 lämnade huvudmannen en beskrivning av åtgärder som har vidtagits efter Skolinspektionens besök den 22 november. Enligt beskrivningen har Rådaskolans rektor utrett behovet av särskilt stöd för de tio elever Skolinspektionen använder som exempel i granskningen av arbetet med särskilt stöd, och upprättat åtgärdsprogram för två av eleverna. Enligt beskrivningen ska skolan också – i januari 2017 – införa nya rutiner för att följa upp och dokumentera elevernas måluppfyllelse.

Rättslig reglering

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om detta inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Mot bakgrund av huvudmannens redovisning och vad som kommit fram vid uppföljningsbesöket bedömer Skolinspektionen att de åtgärder som huvudmannen vidtagit inte är tillräckliga. Elevers eventuella behov av särskilt stöd utreds fortfarande inte skyndsamt trots de nya rutiner som införts. Det finns exempelvis ett stort antal elever som fått betyget F åtminstone två terminer i följd i ett ämne utan att lärarna anmält till elevhälsan att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. Det finns vidare ett antal elever vars eventuella behov av särskilt stöd inte utretts, trots att elevhälsan fått signal om att det kan befaras att eleven inte kommer att nå minst de kunskapskrav som ska uppnås. Skolenheten har ännu inte ett fungerande arbete för att se till att dessa elevers eventuella behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Eleverna riskerar därmed att inte få det särskilda stöd de behöver och har rätt till. Detta innebär sammantaget att de åtgärder som huvudmannen vidtagit sedan föregående tillsynsbesök inte gett tillräcklig effekt och att verksamheten fortfarande inte uppfyller författningarnas krav gällande arbetet med särskilt stöd. De åtgärder huvudmannen har vidtagit efter uppföljningsbesöket förändrar inte Skolinspektionens bedömning.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Som Skolinspektionen redovisat ovan uppfyller Melleruds kommuns verksamhet vid Rådaskolan fortfarande inte skollagens krav. Melleruds kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta de åtgärder som beskrivits ovan för att avhjälpa bristen.

Den brist som Skolinspektionen konstaterat i två tidigare beslut, den 2 juli 2015 och den 21 juni 2016, kvarstår. De åtgärder som huvudmannen vidtagit för att komma tillrätta med bristen har enligt Skolinspektionens bedömning inte gett avsedd effekt. Det innebär att Rådaskolans arbete med särskilt stöd fortfarande inte fungerar. Det finns fortfarande elever vars eventuella behov av särskilt stöd inte utreds trots att de under lång tid inte har nått kunskapskraven. Detta i kombination med att kunskapsresultaten för elever i årskurs 9 har sjunkit innebär att bristen blir mer allvarlig ju längre tiden går. Från vårterminen 2015 till vårterminen 2016 sjönk det genomsnittliga meritvärdet för elever som lämnade årskurs 9 från 219 till 196 poäng. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen sjönk under samma tid från 79 till 62 procent. Med hänsyn till bristens allvar, de konsekvenser bristen redan fått och framöver riskerar att få samt den tid under vilken bristen redan fortgått bedömer Skolinspektionen att bristen är sådan att den allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Eftersom det inte av särskilda skäl kan anses obehövt, ska Skolinspektionen därför förena föreläggandet med vite.

Avhjälpta brister i verksamheten

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma t.ex. i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och/eller dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Melleruds kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Melleruds kommun avhjälpit denna brist. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom t.ex. erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Tidigare konstaterad brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Melleruds kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Melleruds kommun avhjälpit denna brist. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöket.

Skolinspektionen förutsätter att elevhälsan vid Rådaskolan fortsätter det förebyggande och hälsofrämjande arbete som huvudmannen beskriver i sin redovisning.

Beslut

2017-01-19

10 (11)

Dnr 43-2014:8142

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Tf. avdelningschef

Oskar Cliffordson
Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.